



## PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

### EUROOPA KALANDUSFONDI 2007-2013 EESTI RAKENDUSKAVA SEIREKOMISJON

#### PROTOKOLL

Tallinn, Põllumajandusministeerium

08. juuni 2011 nr 1

Algus kell 12.00, lõpp kell 14.45

Juhatasid: Madis Reinup, Toomas Kevvai  
Protokollis: Merle Vesiloo

#### Võtsid osa:

Toomas Kevvai - Põllumajandusministeerium  
Madis Reinup – Põllumajandusministeerium  
Marika Aro - Põllumajandusministeerium  
Jaan Kallas – Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet  
Haidee Kivimägi - Rahandusministeerium  
Karel Lember – Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium  
Valdur Noormägi – Eesti Kalaliit  
Urmas Pirk – Peipsi Alamvesikonna Liit  
Katrín Reili – Veterinaar- ja Toiduamet  
Arne Taggo – Pärnumaa Kalurite Ühing, Eesti Kalurite Liit  
Indrek Ulla – Keskkonnainspeksioon  
Hannes Ulmas - Põllumajandusministeerium  
Juhani Papp - Põllumajandusministeerium  
Tiiu Kupp – MTÜ Eesti Kalapüüdjate Ühing  
Toomas Kõuhkna – Eesti Kalaliit  
Mati Sarevet – Eesti Kaugpüüdjate Liit  
Signe Aaskivi – Euroopa Komisjon  
Ramune Genzbigelyte – Euroopa Komisjon

#### Kutsutud:

Jaana Piilpärk - Põllumajandusministeerium  
Eve Külmallik – Põllumajandusministeerium  
Hindrek Riikoja - Põllumajandusministeerium  
Moonika Liidemaa - Põllumajandusministeerium  
Rando Härginen - Rahandusministeerium

**Puudusid:**

Leo Aasa – Võrtsjärve Kutseliste Kalurite Ühing  
Sivar Irval – Eesti Kalakasvatajate Liit  
Ain Järvalt – Eesti Maaülikool  
Ahto Järvik – Eesti Mereakadeemia  
Taavi Nuum – Eesti Roheline Liikumine  
Hanno Nõmme – Virumaa Rannakalurite Ühing  
Rein Raudsepp – MTÜ Eesti Kalapüüdjate Ühing  
Toomas Saat – TÜ Eesti Mereinstituut  
Ain Soome – Keskkonnaministeerium  
Toomas Tamme – Eesti Kaugpüüdjate Liit  
Mart Undrest – Eesti Kalurite Liit  
Kaarel Einpalu – Virumaa Rannakalurite Ühing  
Meit Grosmann – Keskkonnainspektsioon  
Piret Ilves - Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet  
Teet Krause – Eesti Maaülikool  
Margus Narusing – Peipsi Alamvesikonna Liit  
Vello Peedimaa – TÜ Eesti Mereinstituut  
Andre Zahharov – MTÜ Eesti Roheline Liikumine

**Päevakord:**

Sissejuhatus

Euroopa Kalandusfondi 2010. aasta seirearuande tutvustamine ja kinnitamine

Meetme 3.3 “Kalasadamate investeeringutoetus” tutvustamine

Ülevaade Euroopa Kalandusfondi teavitustegevusest 2010. ja 2011. aastal

Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 vahehindamise aruande tutvustamine

Muud küsimused

**1. Sissejuhatus**

**Kuulati:** Seirekomisjoni aseesimees – kalamajandusosakonna juhataja Madis Reinup tutvustas istungi päevakorda.

**2. Euroopa Kalandusfondi 2010. aasta seirearuande tutvustamine ja kinnitamine**

**Kuulati:** kalamajandusosakonna kalanduse arengu büroo koosseisuvälise teenistuja-nõunik Merle Vesiloo ettekannet 2010. aasta seirearuande teemal.

**Küsimused:**

**1.** Toomas Kõuhkna (Eesti Kalaliit) – Kuidas te ise hindate olukorda meetmete lõikes, kas plaanite muudatusi? Kui plaanite muutusi, siis millal?

**2.** Toomas Kõuhkna (Eesti Kalaliit) – Kas ja kuidas te mõõdate eesmärkide tulemust?

**3.** Valdur Noormägi (Eesti Kalaliit) – Mitmete meetmete finantseeringud on jäänud tegemata, sest ettevõtetal on puudu vajalikud käibevahendid. Kas on näha võimalust, et näiteks Maaelu Edendamise Sihtasutust kaasata kaasfinantseerimisse, kuna pankade finantsrisk on liiga suur? Kas sel aastal on ette näha sellist muudatust?

**4.** Tiiu Kupp (MTÜ Eesti Kalapüüdjate Ühing) – Kui vaadata segmentide 4S1 ja 4S2 laevade renoveerimise suhtarvu, siis 4S2-s on väga väike osa, kalalaeva registris on neid laevu tunduvalt enam. Mis selle põhjus võiks olla?

5. Toomas Kõuhkna (Eesti Kalaliit) – Kalapüügi kvoodid on vähenenud ning kui on teada, kuidas kvoodid vähenevad, siis tasuks ehk mõelda kiirematele muutustele meetmete lõikes, et tulemused oleksid sektoris tegelevatele ettevõtetele paremad. Kuna teist aastat järjest räägitakse kvoodi vähenemisest, siis jätab see kindlasti oma jälje strateegia tegemisele, võiks sektoriga seda teemat arutada.
6. Ramune Genzbigelyte (Euroopa Komisjon) – Kui pikk on projektide valiku protsessi pikkus? Palju projekte on tagasi lükatud?
7. Tiiu Kupp (MTÜ Eesti Kalapüüdjate Ühing) – Liivi lahes on meie andmetel kahel kaluril hülgepeletid. Kas on teada, palju hülgepeleteid kokku üldse on, sest Liivi lahes on sadu kalureid?
8. Tiiu Kupp (MTÜ Eesti Kalapüüdjate Ühing) – Prioriteetsete suundade indikaatorite osas on 2009.a kalalaevastikus olnud GT-de arv väiksem kui 2010. aastal. Kilovatid on küll vähenenud, kuid GT-d on suurenenud.
9. Indrek Ulla (Keskkonnainspeksioon) – Aruandes on kirjas, et 5 kohtulahendi põhiselt on täiendavalt taotlusi rahuldatud. Kuidas on võimalik fikseeritud püügipäevi ümber lükata? Meie taotluste rahuldamise kriteeriumid on kohtu poolt kahtluse alla seatud?

### **Vastused küsimustele:**

1. Madis Reinup (PÕM): Meetmed jätkuvalt täidavad oma eesmärgi ehk eesmärgid on relevant. Rahade kasutamine ei ole eesmärk omaette, eesmärk on ikkagi kalanduse strateegiliste eesmärkideni jõuda, mis meil on kalanduse strateegias. Me oleme jätkuvalt seisukohalt, et eesmärgid on õiged, mille poole me liigume. Mõnedes meetmetes on rahade kasutamine kiiremini läinud. Aga meetmetes, kus rahade kasutamine läheb aeglasemalt (näiteks IV telg), ei saa öelda, et läheks halvasti. Meie jaoks tänasel päeval ei ole mõõdik rahade kasutamine. Rahade hea või halb kasutamine ei anna meile põhjust vaadata ringi strateegilisi eesmärgi. Me pidevalt jälgime rahade kasutamist.
2. Madis Reinup (PÕM): Meil on olemas selleks indikaatorid.
3. Madis Reinup (PÕM): Kaasfinantseerimise ehk laenuskeemi väljatöötamise osas me teeme jätkuvalt tööd. Loodame aasta lõpuks laenuskeemi paika saada.
4. Madis Reinup (PÕM): On ju selge, et rannakalurite investeringutevõime ühelt poolt ei ole väga kõrge, teiselt poolt tingimused, mida toetatakse, ei ole väga huvipakkuvad rannakaluritele. Toetatakse teatud investeringuid, mis ei ole väga primaarsed rannakaluritele, tehakse muid investeringuid, mida me Euroopa Kalandusfondist toetada ei saa. See number ei näita kindlasti seda laevade arvu, kuhu kalurid tegelikult on investeerinud. Kui me võrdleme eelmise perioodiga, siis oli oluliselt vähem selliseid investeringuid. Pigem on põhjust rahul olla, kuna Euroopa Kalandusfondist on rannakalurid kasu saanud ja ei ole pidanud ainult oma raha investeerima.
5. Madis Reinup (PÕM): Kui me räägime kalalaevastiku kohandamisest ning sellest, kuidas kalavarud ja laevastik on tasakaalus, siis see on koht, mida uuesti mõeldame, arvestades vähenevaid kvooti. Me otseselt kvootide vähenemise vastu ei saa ning siin paremaid variante, kui tasakaalustatud laevastik, ei ole. Meie eesmärk on ikkagi sektori efektiivsus ning kasumlik töötamine. Teisi meetmeid, arvestades kvootide vähenemist, ei näe, kui laevade lõikamine. Samas laevade lõikamine on väga radikaalne samm. Kuna meil kvoodid on jagatud ettevõtete kaupa, siis iseenesest peaksid ettevõtted end optimeerima ise. Aga sõltub ikkagi sellest, mida kalavaru teeb ning tänasel päeval ei oska seda täpselt öelda.
6. Toomas Kevvai (PÕM): Meetmete taotluste menetlemise kiirus on üldjoontes pea kõikidel meetmetel sarnane ning jääb 2-3 kuu piiresse. Oleme PRIAga korduvalt arutanud erinevaid võimalusi kiirendada seda protsessi. Võrreldes teiste liikmesriikidega on meie menetlus suhteliselt kiire. Eelkõige lükatakse projekte tagasi

sõltuvalt paremusjärjestusest. Tavaliselt taotletakse rohkem kui on ressursse ning ka osad nõuetele vastavad projektid jäävad heaks kiitmata.

Jaan Kallas (PRIA): 90 päeva on taotluse menetlemise aeg maksimaalselt ning kuludokumentide väljamaksmise aeg on samuti maksimaalselt 90 päeva. Need on lubatud piirid, millest me kasutame ära pool kuni kolmveerand. Esitatud ja rahuldatud taotluste vahele jäävad mittemääramised, millest 15% on ebakorrektsed taotlused, kus puuduvad vajalikud dokumendid ning 85% jäävad rahapiiri alla.

7. Madis Reinup (PÕM): Hetkel mitte kõik kalurid ei ole arvanud, et need ka hästi töötavad. Seda, miks neid kõikidel kaluritel ei ole, me tõesti ei oska öelda. Aga täna tuleb välja see, et nendest tõesti on abi. Me ennustame nende kasutamise laienemist.

Juhani Papp (PÕM): Meede 3.5 ongi ju uuringute jaoks, investeringuid saab teha rannapüügi meetme raames. Selle uuringu raames ei osteta kaluritele hülgepeleteid. Kui uuringu tulemuse on teada ja on selgunud, mis tüüpi peleteid kasutada kaitseks hüljeste eest, siis on võimalik kõikidel uuringu tulemustega tutvuda ning teha vastavad investeringud rannapüügi meetme raames. Uuring katsetab erinevaid peleteid ja ei uuri seda, kus neid kasutatakse.

8. Madis Reinup (PÕM): Me kontrollime selle üle.

9. Jaan Kallas (PRIA): Kui kohus tegi otsuse muudest aspektidest lähtuvalt ning jättis püügipäevade arvu üldse tahaplaanile, siis tuleb sellega leppida. Kohtu jaoks ei olnud argumendiks ka asjaolu, et üks laev seisis Haapsalus dokis sel ajal, kui oli fikseeritud püügipäev.

Toomas Kevvai (PÕM): Kui peaksime kunagi samalaadse meetme uuesti avama, siis enne seda peame täpsustama püügipäevade definitsiooni lähtuvalt kohtuotsusest.

Juhani Papp (PÕM): PRIA esitas Riigikohtusse apellatsiooni, kuid Riigikohus ei võtnud seda menetlusse.

**Otsustati:** Põllumajandusministeerium kontrollib aruande statistilise osa üle ning 2010. aasta seirearuanne kiidetakse heaks.

### **3. Meetme 3.3 “Kalasadamate investeringutoetus” tutvustamine**

**Kuulati:** Kalanduse arengu büroo juhataja asendaja Juhani Papp'i ettekannet meetme 3.3 „Kalasadamate investeringutoetus” teemal.

#### **Küsimused:**

1. Tiiu Kupp (MTÜ Eesti Kalapüüdjate Ühing): Neljanda telje raames on MTÜ-le kuni 80% abikõlblik ning arvestades, et reeglina on MTÜ-des rannakalurid ning nende sissetulekud on tunduvalt väiksemad kui äriühingutel. Meie kaks väikest MTÜ-d juba rekonstrueerivad kala lossimissadamat. Kas see ei ole ebavõrdne kohtlemine?

2. Tiiu Kupp (MTÜ Eesti Kalapüüdjate Ühing): Eesti merenduspoliitika raames on ju sama hästi vaja korda teha rannikupiirkonnad ja neljanda telje kaudu lossimiskohad. Siin ei saa niimoodi lähenda.

3. Tiiu Kupp (MTÜ Eesti Kalapüüdjate Ühing): Kas tootjaorganisatsioonid said tähtajaliselt kokkuleppele?

4. Toomas Kõuhkna (Eesti Kalaliit): Milline on meetme ajagraafik?

#### **Vastused küsimustele:**

1. Madis Reinup (PÕM): Kolmandas teljes peab iga liikmesriik mõõtma, milline on ühishuvi osakaal meetmes. Traalisadamate investeringutoetuses on ühishuvi kogu Eesti territooriumi huvi. Me katame meetme ühe potentsiaalse projektiga kogu Eesti ranniku, sellest ka nii suur ühishuvi määr ja nii kõrge finantseerimisprotsent. Aga neljanda telje

ükski projekt ei kata kogu Eesti rannikut korraga. Antud juhul see meede katab väga suurt osa Eesti ühe sektori huve.

**2. Toomas Kevvai (PÕM):** Meetme arutelude käigus oli arutlusel, et kui taotlejaks oleks olnud üksik tootjaorganisatsioon, siis me oleks ühishuvi määra hinnanud kindlasti madalamaks. Me eeldame sektori suur panustamist sellesse, et kõik sadamad saavad kõigi ühisel huvil korda.

**3. Toomas Kevvai (PÕM):** Oleme arutanud seda teemat ka Kalandusnõukogus. Tootjaorganisatsioonid on aktsepteerinud, et meetme tingimuseks on ühine taotlus. Oleme saanud tootjaorganisatsioonidelt heakskiidu, et nad on huvitatud sellisest meetmest.

**4. Juhani Papp (PÕM):** Määrus liigub tavapäraselt rada pidi, taotlusvoorst saame rääkida selle aasta lõpus. Idee oli, et meetme 3.1 taotlusvoor toimub enne ära, siis saab sadamate meetme avada.

Toomas Kevvai (PÕM): Üks küsimus tootjaorganisatsioonide puhul oli, et mis ajast algavad abikõlblikud kulud. Idee poolest võiks olla see siis, kui määrus on jõudnud lõppfaasi ehk suve lõpp võiks olla kulude abikõlblikkuse tähtaeg. Peame PRIA-ga läbi rääkima, et kuidas tõestada seda, et kulud ei ole tehtud varem.

Juhani Papp (PÕM): Teistes liikmesriikides annab taotleja teada kavatsusest ja enne seda käib vahendusasutus kohal ja fikseerib protokolliga, et ei ole veel ehitama hakatud.

**Otsustati:** Kaasfinantseerimismäärade osas tulevikus konsulteerime seirekomisjoniga, kuid selle projekti osas oleme seisukohal, et kõrge kaasfinantseerimisprotsent on õigustatud seetõttu, et tegemist on erinevate osapoolte ühise projektiga, mis on laiem kui rannapiirkondades, kus on tegemist ühe konkreetse sadama arengust huvitatud olevate kalurite MTÜ projektiga.

#### **4. Ülevaade Euroopa Kalandusfondi teavitustegevusest 2010. ja 2011. aastal**

**Kuulati:** Avalike suhete osakonna juhataja asetäitja Hindrek Riikoja ettekannet teemal „Euroopa Kalandusfondi teavitustegevus 2010. ja 2011. aastal”.

##### **Küsimused:**

Urmas Pirk (Peipsi Alamvesikonna Kalurite Liit): Eelmisel aastal KIKi programmi kaudu korraldasime kolm kahepäevast laagrit õpilaskodudele. Sel aastal ei ole veel KIK-st vastust saanud rahasaamise osas. Kalanduspiirkonna poole on pöördunud Peipsi Kalurite Ühing, kes hakkavad läbi viima venekeelset koolitust ning piirkonna kaudu sai tellitud meetme 4.1 tõlge, mis on meie kodulehel ka üleval.

##### **Kalandusfondi rakendamise hetkeseis**

Jaan Kallas (PRIA): Täna nägime suurt kontrasti määratud ja rakendatud toetuste vahel, oleme seda teemat sektoriga koostöös uurinud ja lähiajal koostöös ministeeriumiga hakkame tõsisemalt käsitlema määruste seda osa, mis kohustab määratud toetuse kasutamisele asumist. See variant, mis on rakendunud Poola ja Leedu makseagentuurides, oleks kuue kuu kehtestamine

ehk määramisest kuue kuu jooksul peab taotleja asuma investeringu teostamisele.

Nõuete lihtsustamine – piiranguid ja nõudeid lisandub, mitte ei jää vähemaks ja selge seos on olemas iga lisandunud nõude või piirangu osas, mis ainult takistab EKFi vahendite kasutamist. Sektoril on õigustatud ootus nõuete tingimuste osas, mis kehtisid 2007. aastal, kui programmiperiood algas. Viimase kolme aasta jooksul on nõuded järjest keerulisemaks muutunud.

Kõige parema tulemusena võrreldes kahe aasta taguse olukorraga tooks välja selle, et kordades on paranenud toetuste taotluste kvaliteet. Taotlejaid on piisavalt teavitatud nõuetest ja tingimustest.

**Küsimused:**

1. Valdur Noormägi (Eesti Kalaliit): Kas on kavas 2012. aastal juurde võtta täiendavat personali?
2. Mati Sarevet (Eesti Kaugpüüdjate Liit): Kuidas muuta tööprotsessi efektiivsemaks? Palju nõutakse dokumente, mis on riiklikes registrites juba olemas, nt kalapüügiload, meresõidu kõlblikkus jne. Võiks nii korraldada, et taotleja ei peaks neid dokumente eraldi esitama. Siin olekski võimalus sisemise töökorralduse muutmisega muuta asju tõhusamaks.

**Vastused küsimustele:**

1. Jaan Kallas (PRIA): Me oleme kalanduse meeskonna suurendamist taotlenud kolm aastat. Me oleme tehnilist abi kasutanud maksimaalses määras. Ainuke variant on saada lisavahendeid riigieelarvest.
2. Jaan Kallas (PRIA): Selle valdkonnaga tegeleme igapäevaselt. Taotluste esitamine elektrooniliselt on täna võimalik kahel viisil: kasutades e-pria kanalit ning teiseks võimaluseks on digiallkirjaga esitada taotlused. See on meie klientide valik, kas nad kasutavad neid võimalusi. Me arendame jätkuvalt e-pria kanalit, mis peaks valmis saama järgmise aasta kevadeks, kus kõik kliendid saavad personaalkontod, kus on võimalik näha oma taotluste ja toetuste ajalugu ja kuhu saab kokku koondada dokumendid kõikidest riiklikest registritest.

**6. Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 vahehindamise aruande tutvustamine**

**Kuulati:** Ernst&Young'i audiitor Keiu Roa ettekannet teemal „Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 vahehindamine”.

**Küsimused:**

Signe Aaskivi (Euroopa Komisjon): Kui aruanne saabub Euroopa Komisjoni, siis meie väline hindaja paneb kokku kõikide riikide vahearuanded ning sellest tehakse süntees ning selle põhjal toimub aasta lõpus strateegiline debatt kõikide liikmesriikidega, mis annab sisendi järgmiseks programmiperioodiks.

1. Valdur Noormägi (Eesti Kalaliit): EKFi strateegia üks eesmärk on kaluri sissetuleku suurendamine. Reaalsuses püügikvoodid vähenevad. Kuidas püügikvootide vähendamine mõjub tulemusindikaatoritele?
2. Valdur Noormägi (Eesti Kalaliit): Millal võiks olla plaanis rahade ümberjagamine telgedel vahel?
3. Toomas Kevvai (PÕM): Kas finantsinstrumenti ei pea käsitlema kui rakenduskava muudatust?
4. Valdur Noormägi (Eesti Kalaliit): Kuidas Euroopa Komisjoni esindajale tundub EKFi rakendamise seis Eestis?

**Vastused küsimustele:**

1. Keiu Roa (Ernst&Young): Lõplike tulemuste hindamine ei olnud vahehindamise eesmärk. Mitmed indikaatorid on mõjutatud väliste tingimuste poolt. Meie soovitus on mitmeid indikaatoreid muuta.
2. Toomas Kevvai (PÕM): Ilmselt aasta lõpus, kui on toimunud strateegiline debatt.

**3. Ramune Genzbigelyte (Euroopa Komisjon):** Rakenduskava muudatus ei ole finantsinstrumendi rakendamiseks kohustuslik, aga on soovitatav. Seirekomisjonil on õigus läbi rääkida omavahel muudatused rakenduskavas. Vahehindamisest on tulnud välja erinevad ettepanekud ja soovitused rakenduskava osas, see oleks hea aeg need kokku panna ning koos finantsinstrumendi ideega edastada Komisjonile.

Toomas Kevvai (PÕM): Kui me plaanime rakenduskava muudatust, siis kindlasti lisame sinna finantsinstrumendi rakendamise. Vahehindamise ettepanekud ei ole suunatud rakenduskava muutmisele, vaid neid on võimalik rakendada rakendamismehhanismi kaudu. Tulemusindikaatorite muutmine on muidugi rakenduskava muutmiselega seotud. See on üks teema, mida peaksime seirekomisjonis arutama.

**4. Signe Aaskivi (Euroopa Komisjon):** Aeglane algus on kõikides riikides olnud, me ei näe Eesti puhul suuri probleeme.

**Järgmine seirekomisjon toimub sügisel.**

Toomas Kevvai  
Komisjoni esimees

Merle Vesiloo  
Protokollija